

Fitxa 1: Percussió brasilera

Nom:

EL SURDO

El surdo és un instrument **membranòfon** que es percudeix amb una maça de fusta o d'alumini i s'utilitza a la música brasilera. La membrana antigament estava feta de pell, però actualment sol estar fabricada de niló (nylon en anglès) o plàstic.

El seu so és greu i la seva funció és definir la base rítmica sobre la qual els instruments aguts de la formació poden incidir en els contratemps. Podríem afirmar que és el batec de la batucada.

La classificació dels surdos ve determinada per la seva tessitura, és a dir, per si el so de la seva membrana més agut o més greu. Les membranes es mesuren en **polzades**, representades per les dobles cometes (").

La mida de la membrana, per tant, determina la classificació dels surdos, com més grossa més greu i a la inversa. Aquí tens unes mides aproximades de les membranes ja que cada escola de samba i cada estil de música usa unes mides distintes.

<i>Tessitura</i>	"	<i>Samba reggae (Bahia)</i>	"	<i>Samba enredo (Rio)</i>
<i>Greu</i>	24"	<i>Fundo de 1a</i>	22"	<i>Marcação, surdo de 1a</i>
<i>Mig</i>	22"	<i>Fundo de 2a</i>	20"	<i>Resposta, surdo de 2a</i>
<i>Agut</i>	20"	<i>Dobras</i>	18"	<i>Terceres, cortador o surdo de 3a</i>

Tot i que a primera vista pugui parèixer un instrument senzill amb patrons rítmics simples, és el batec de la batucada i es poden trobar veritables artistes del surdo com mestre Tatà, que trobaràs al blog de percussió. Observa com amb una mà sosté la maça mentre amb l'altra nua toca i tapa la membrana.

El surdo té tres sons bàsics:

1- so **obert**, amb la maça

2- so **tapat**, amb la maça i la mà nua que pitja la membrana

3- so **mut**, copejant suaument amb la mà nua la membrana.

1. Interpreta aquest senzill patró de funk emplenant amb so mut tots els silencis de corxera, inclosa la corxera que no sona després de la negra:

PATRONS AMB DOS SURDOS

Per entendre en tota la seva complexitat la densitat rítmica que s'esdevé a les batucades és necessari que l'instrumentista que toca el surdo canti les altres parts i no només se centri en el que ell fa.

2. Ara aprendràs patrons amb dos surdos. La nota que està més avall representa el surdo greu i la que està més amunt l'agut. Aquests quatre patrons estan explicats i interpretats per Michael de Miranda al blog de percussió (Brasil/instruments/surdo):

Sobre aquests quatre exercicis pots mantenir una base de samba carioca o samba reggae amb caixa, repenic i shakers.

3. Com es mesuren els surdos?

4. Quins són els tres distints sons del surdo?